Blanca Croitor

ACORDUL DEMONSTRATIVELOR CU SINTAGMELE COORDONATE

1. PRELIMINARII

În acest articol voi urmări acordul de tip adjectival dintre adjectivele demonstrative şi sintagmele coordonate (Sc), în antepunere (Dem – Sc) şi în postpunere (Sc – Dem), comparativ. Voi avea în vedere diferenţele de acord dintre cele două structuri (Dem – Sc şi Sc – Dem), precum şi diferenţele faţă de acordul de tip predicativ al demonstrativelor. Prin acord de tip adjectival înţeleg acordul din interiorul grupului nominal între regent şi subordonat (*aceşti băieţi şi fete*), iar prin acord de tip predicativ – acordul dintre numele predicativ şi subiect (*Aceştia sunt băieţii şi fetele care s-au înscris la cursul de dans sportiv*). Voi folosi în exemple doar demonstrativul de apropiere, dar ele se pot extinde şi la celelalte tipuri de demonstrative.

2. DATELE DIN LIMBA ROMÂNĂ

2.1. Topica Dem – Sc

Demonstrativul antepus nu se poate acorda la plural cu sintagma coordonată dacă nu sunt ambii termeni coordonaţi la plural. Exemplele de la (1), în care ambii termeni coordonaţi sunt la singular şi demonstrativul la plural, sunt agramaticale, chiar dacă substantivele sunt de acelaşi gen, ca în (b), şi nu intervine problema conflictului între trăsăturile de gen ale termenilor coordonaţi. Această observaţie este valabilă atât pentru substantivele cu trăsătura [+Animat], cât şi pentru cele cu trăsătura [–Animat]:

(1) a. **aceşti băiat şi fată;*

b. **aceşti preşedinte şi premier; aceste casă şi maşină.*

De asemenea, sunt agramaticale exemplele în care unul dintre conjuncţi este la plural, iar celălalt este la singular, indiferent de ordinea celor două substantive. Prin urmare, acordul nu se poate face nici prin atracţie, cu cel mai apropiat termen coordonat (demonstrativul având ca domeniu semantic întreaga sintagmă):

(2) a. **aceşti băieţi şi fată;*

b. **aceşti preşedinţi şi premier; aceste casă şi maşină.*

BDD-A595 © 2009 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:56:55 UTC)

Doar dacă ambele substantive sunt la plural, structurile cu demonstrativul antepus sunt corecte:

(3) a. *aceşti băieţi şi fete*[1];

b. *aceşti preşedinţi şi premieri.*

În astfel de construcţii, intervine problema conflictului între trăsăturile de gen ale termenilor coordonaţi. La acordul numelui predicativ, acest tip de conflict se rezolvă astfel: (i) la animate, dacă cel puţin unul dintre termenii coordonaţi este de genul masculin sau are referent de sex masculin[2], acordul se face la masculin, iar, dacă nu, acordul se face la feminin; (ii) dacă un termen coordonat este [+Animat], iar celălalt este [–Animat], adjectivul va avea valoarea de gen a substantivului [+Animat]; (iii) dacă toţi termenii coordonaţi au trăsătura [–Animat], regulile de acord în gen cuprind criterii precum numărul fiecăruia dintre termenii coordonaţi şi ordinea liniară a acestora. Întrucât numărul nu este relevant la acordul demonstrativului antepus (am arătat că ambii termeni coordonaţi trebuie să fie la plural), mai rămâne doar criteriul topicii:

m.pl. + f.pl. / f.pl. + m.pl. > genul substantivului mai apropiat

m.pl. + n.pl. / n.pl. + m.pl. > genul substantivului mai apropiat

n.pl. + f.pl. / f.pl. + n.pl. > f.

Testând însă aceste reguli ale acordului predicativ în domeniul acordului de tip adjectival, vedem că ele nu sunt valabile întotdeauna. Astfel, regula (i) este valabilă doar pentru situaţia în care genul termenului mai apropiat de demonstrativ coincide cu cel al demonstrativului:

(4) a. (?)*aceşti băieţi şi fete*[3];

b. **aceşti fete şi băieţi.*

Dacă unul dintre termenii coordonaţi prezintă o neconcordanţă între genul formal şi genul referenţial, acordul adjectival se face întotdeauna în funcţie de genul formal al termenilor coordonaţi (spre deosebire de acordul predicativ, vezi *supra*, nota 2):

(5) a. *aceste ordonanţe şi santinele;*

b. **aceşti ordonanţe şi santinele.*

De asemenea, regula (ii) este valabilă dacă genul termenului mai apropiat de demonstrativ coincide cu cel al demonstrativului (deci substantivul [+Animat] este

[1] Coordonarea a două substantive fără determinanţi („nude") este posibilă, fie cu ambele la singular, ca în (a), fie cu unul la plural şi unul la singular, ca în (b):

(a) – *Ce are Maria, băiat sau fată? / – Are* ***băiat şi fată****, a născut gemeni.*

(b) *Am văzut nişte băieţi şi o fată manifestând în faţa Guvernului.* ***Băieţi şi fată*** *au fost ridicaţi apoi de poliţie.*

[2] În enunţul *Ordonanţa generalului şi soţia sa au fost ucişi de inamici*, acordul se face la masculin, deşi ambele substantive coordonate sunt de genul feminin, formal.

[3] Pentru unii vorbitori, aceste exemple sunt mai bine formate la cazul oblic (*acestor băieţi şi fete*), deoarece la cazul oblic demonstrativul nu are forme diferite de gen.

BDD-A595 © 2009 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:56:55 UTC)

mai apropiat de demonstrativ). Sunt admisibile însă, la limită, şi construcţiile în care acordul se face cu termenul [–Animat], prin atracţie:

(6) a. *aceste femei şi copaci; *aceste copaci şi femei;*
b. ??*aceşti copaci şi femei.*

Regula (iii) este valabilă, acordul demonstrativului făcându-se în funcţie de genul substantivului celui mai apropiat (cu grade puţin mai scăzute de acceptabilitate, care variază de la un vorbitor la altul):

(7) a. ?*aceşti munţi şi văi*[4] (m.pl. + f.pl.);
b. ?*aceste văi şi munţi* (f.pl. + m.pl.);
c. ?*aceşti sateliţi şi avioane* (m.pl. + n.pl.);
d. ?*aceste avioane şi sateliţi* (n.pl. + mpl.);
e. *aceste garduri şi case* (n.pl. + f.pl.);
f. *aceste case şi garduri* (f.pl. + n.pl.).

În afară de structurile descrise mai sus, mai există un tip de structură corectă: cea cu demonstrativul la singular, acordat cu cel mai apropiat termen coordonat, dar având ca domeniu semantic întreaga sintagmă coordonată. Acest tip de acord este posibil doar în situaţia în care sintagma coordonată are lectură colectivă (un singur referent).

(8) a. *acest coleg şi prieten.*

Cei doi termeni coordonaţi pot avea chiar genuri diferite:

(8) b. *acest băiat şi fată* (despre un transsexual, de exemplu).

Acest tip de acord se întâlneşte şi la sintagmele coordonate având lectura „bloc semantic” (un singur referent, denumit prin părţile sale componente, coordonate):

(9) a. *acest punct şi virgulă;*
b. ?*această seceră şi ciocan / această „secera şi ciocanul”.*

Pentru dezambiguizarea structurilor sau pentru rezolvarea situaţiilor în care acordul nu se poate face cu întreaga sintagmă coordonată (când nu sunt ambii termeni coordonaţi la plural), se repetă demonstrativul:

(10) *acest băiat şi această fată; aceşti băieţi şi această fată.*

2.2. Topica Sc – Dem

Voi urmări în cele ce urmează gramaticalitatea exemplelor pentru lectura noncolectivă şi non-„bloc semantic”. Spre deosebire de structurile cu demonstrativul antepus, în topica Sc – Dem nu există obligaţia ca ambii termeni coordonaţi să fie la plural. Sunt acceptabile, în diferite grade, structurile în care unul sau ambii termeni coordonaţi este/sunt la singular, iar demonstrativul este la plural:

[4] Unii vorbitori spun că demonstrativul pare să se refere doar la primul conjunct, cel cu care se acordă.

BDD-A595 © 2009 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:56:55 UTC)

(11) a. *preşedintele şi premierul aceştia/aceia;*
b. *casa şi maşina acestea/acelea;*
(12) a. *deputaţii şi senatorul aceştia;*
a'. *casele şi maşina acestea;*
b. *senatorul şi deputaţii aceştia;*
b'. *casa şi maşinile aceştia.*

Voi urmări dacă în situaţiile în care există un conflict între genurile substantivelor coordonate se aplică cele trei reguli de mai sus, de la **2.1**. Regula (i) este valabilă, demonstrativul va fi la masculin dacă cel puţin unul dintre conjuncţi este de genul masculin, ca în (13). De asemenea, acordul este întotdeauna formal, dacă există neconcordanţe între genul natural şi genul formal, ca în (14):

(13) a. *băiatul şi fata aceştia; fata şi băiatul aceştia;*
b. *băieţii şi fata aceştia; fata şi băieţii aceştia;*
c. ?*băiatul şi fetele aceştia;*
(14) a. *ordonanţa şi santinela acestea;*
b. *ordonanţele şi santinela acestea.*

Regula a doua nu este valabilă întotdeauna, ci trebuie introdus criteriul ordinii liniare a conjuncţilor. Sunt destul de acceptabile enunţurile în care genul demonstrativului coincide cu genul termenului mai apropiat:

(15) a. **femeia şi copacul acestea; ?femeia şi copacul aceştia;*
b. **femeile şi copacul acestea; ??femeile şi copacul aceştia;*
c. ??*copacul şi femeia acestea; ??copacul şi femeia aceştia;*
d. *copacul şi femeile acestea; *copacul şi femeile aceştia;*
(15') a. **bărbatul şi maşina aceştia; *bărbatul şi maşina acestea;*
b. **bărbaţii şi maşina aceştia; *bărbaţii şi maşina acestea;*
c. **maşina şi bărbatul aceştia;*
d. ?*maşina şi bărbaţii aceştia.*

Dacă ambii termeni au trăsătura [–Animat], regulile de acord sunt aceleaşi ca la acordul adjectivului propriu-zis în poziţie predicativă.

Reiau aici regulile de rezoluţie a genului de la acordul predicativ:

m.sg. + f. (sg./pl.) > f. (indiferent de ordinea termenilor coordonaţi);
m.pl. + f. (sg./pl.) > genul substantivului mai apropiat;
m.sg. + n. (sg./pl.) > f.[5] (indiferent de ordinea termenilor coordonaţi);
m.pl. + n.sg. > m. (indiferent de ordinea termenilor coordonaţi);
m.pl. + n.pl. > genul substantivului mai apropiat.

Exemplele care testează aceste reguli sunt următoarele:

(16) a. *muntele şi valea acestea* (m.sg. + f.sg.)
b. *valea şi muntele acestea* (f.sg. + m.sg.)
c. *muntele şi văile acestea* (m.sg. + f.pl.)
d. *văile şi muntele acestea* (f.pl. + m.sg.)
e. *munţii şi valea acestea* (m.pl. + f.sg.)

[5] Nu mi-am propus să urmăresc în acest articol problema celor trei genuri din română. Întrucât, la adjective, femininul plural este întotdeauna omonim cu neutrul plural, voi folosi în aceste scheme „f." şi pentru „n.", la plural.

BDD-A595 © 2009 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:56:55 UTC)

f. *valea şi munţii aceştia* / ?*acestea* (f.sg. + m.pl.);
g. *văile şi munţii aceştia* / ?*acestea* (f.pl. + m.pl.);
h. *munţii şi văile acestea* (m.pl. + f.pl.);

(17) a. *satelitul şi avionul acestea* (m.sg. + n.sg.);
b. *avionul şi satelitul acestea* (n.sg. + m.sg.);
c. *satelitul şi avioanele acestea* (m.sg. + n.pl.);
d. *avioanele şi satelitul acestea* (n.pl. + m.sg.);
e. *sateliţii şi avionul aceştia / acestea* (m.pl. + n.sg.);
f. *avionul şi sateliţii aceştia / acestea* (n.sg. + m.pl.);
g. *sateliţii şi avioanele acestea* (m.pl. + n.pl.);
h. *avioanele şi sateliţii aceştia / acestea* (n.pl. + m.pl.)[6].

Se observă că, în plus faţă de ceea ce recomandă normele pentru acordul predicativ al adjectivului propriu-zis, sunt posibile şi alte realizări ale acordului, toate vizând înlocuirea masculinului cu femininul. Acest lucru nu este surprinzător dacă ne gândim că neutrul (omonim cu femininul) este genul inanimatelor, prototipic, în limbile care au cele trei clase de gen pe care le regăsim şi în română, iar un set de substantive inanimate este firesc să se acorde (semantic) la neutru (feminin).

Acordul la singular este exclus, la fel ca şi în topica Dem – Sc, pentru lectura noncolectivă. În (18) sintagma coordonată are, obligatoriu, lectură colectivă:

(18) *colegul şi prietenul acesta.*

Exemplele de mai sus arată că, deşi demonstrativul se acordă cu sintagma coordonată în ansamblu – pe baza regulilor de rezoluţie a genului –, există o preferinţă (foarte puternică uneori) ca lângă adjectivul demonstrativ să stea substantivul ale cărui trăsături de gen coincid cu cele ale demonstrativului. Astfel, în (13b), al doilea exemplu este mai bun decât primul.

Pe lângă structurile în care demonstrativul se acordă cu întreaga sintagmă coordonată, în limba română sunt posibile şi structurile în care demonstrativul se acordă doar cu ultimul termen coordonat (având ca domeniu întreaga sintagmă). Este acordul de tip vechi românesc, singurul posibil pentru anumiţi subordonaţi, cum ar fi posesivul (**fratele şi sora mei, *fraţii şi surorile mei* vs *fratele şi sora mea, fraţii şi surorile mele*):

(19) a. *băiatul şi fata aceasta;*
b. *femeia şi copacul acesta;*
c. *valea şi muntele acesta* etc.

2.3. Acordul predicativ

În structurile ecuative, demonstrativul nu urmează întocmai aceleaşi reguli de acord ca adjectivele propriu-zise în poziţie predicativă (vezi *supra*, **2.2**). Când

[6] Exemplele (16g), (16h), (17g), (17h) au fost testate pe 6 subiecţi. Dintre aceştia, 5 au declarat că acceptă ca foarte bune toate structurile. Un subiect a răspuns că în (16g) şi (17h), demonstrativul pare să se refere doar la ultimul conjunct. Alt subiect a răspuns că sunt bune doar exemplele cu acord la feminin (16h, 17g), respingând exemplele (16g) şi (17h).

BDD-A595 © 2009 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:56:55 UTC)

ambii termeni coordonați au trăsătura [+Animat], acordul se face la masculin dacă cel puțin unul dintre ei este de genul masculin (la fel ca adjectivele propriu-zise):

(20) a. *Băiatul/băieții și fata/fetele care trebuiau să vină sunt* ***aceștia***.

b. *Fata/fetele și băiatul/băieții care trebuiau să vină sunt* ***aceștia***[7].

Dacă unul dintre termeni este [–Animat], iar celălalt [+Animat], acordul se face prin atracție, cu cel mai apropiat termen (spre deosebire de adjectivele propriu-zise, unde genul adjectivului trebuie să urmeze genul substantivului [+Animat]):

(21) a. *Femeia/femeile și copacul/copacii care au servit drept model pictorului sunt* ***aceștia***.

b. *Copacul/copacii și femeia/femeile care au servit drept model pictorului sunt* ***acestea***.

În (21a), dacă ambele substantive sunt la singular (*femeia și copacul*) sau dacă substantivul feminin este la plural și cel masculin la singular (*femeile și copacul*), acordul se poate face și la feminin (*acestea*).

La inanimate, posibilitățile de acord sunt aceleași ca la demonstrativul postpus sintagmei coordonate (vezi *supra,* **2.2**).

3. OBSERVAȚII PE MARGINEA DATELOR

Trebuie spus că multe dintre exemplele de mai sus sunt destul de greu acceptabile, dacă nu chiar agramaticale, lucru indicat prin semnele uzuale ([*] pentru agramatical, [??] pentru greu acceptabil, [?] pentru destul de acceptabil), majoritatea acestor exemple fiind testate pe câțiva vorbitori. Mai mulți vorbitori au spus că ar încerca să evite exemplele cu demonstrativul la plural − care sunt dificile și, multe dintre ele, greu acceptabile − și ar folosi alte strategii: repetarea demonstrativului la fiecare termen coordonat, acordul doar cu ultimul termen coordonat (pentru demonstrativul postpus), aceasta fiind și regula veche a limbii române: adjectivul postpus se poate acorda doar cu ultimul substantiv (referindu-se la întreaga sintagmă coordonată); regula potrivit căreia acordul se face cu toți conjuncții este mai nouă în limba română, apărută prin influență romanică (cf. Avram 2001).

Voi explica (o parte dintre) realizările acordului demonstrativului folosind conceptele de CONCORD și INDEX, care denumesc cele două seturi de trăsături morfosintactice și referențiale asociate unui cuvânt (vezi Wechsler, Zlatić 2000, Holloway King, Dalrymple 2004, printre alții). Trăsăturile de tip CONCORD sunt

[7] Am evitat construcțiile în care demonstrativul ocupă prima poziție în structura ecuativă, deoarece în topica verb – subiect, acordul se poate face și prin atracție, doar cu primul termen coordonat.

BDD-A595 © 2009 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:56:55 UTC)

asociate cu proprietățile morfologice ale cuvântului (genul formal, numărul formal). Trăsăturile de tip INDEX sunt asociate cu proprietățile sale referențiale, cum ar fi persoana, genul natural, numărul semantic. În general, în interiorul grupului nominal, subordonații nominalului se acordă conform trăsăturilor de tip CONCORD; în domeniul predicativ, elementele se acordă, în general, în funcție de trăsăturile de tip INDEX, dar şi în funcție de trăsăturile de tip CONCORD. Substitutele pronominale personale se acordă conform INDEX-ului.

Asimetria dintre demonstrativul antepus şi cel postpus, referitoare la numărul fiecărui termen coordonat, derivă din statutul sintactic al demonstrativului: determinant vs modificator. Antepus, demonstrativul are rol de determinant, ataşându-se substantivului „nud" (engl. *bare*). În această calitate, trăsătura sa număr trebuie să se potrivească cu cea a substantivului, într-un acord de tip CONCORD. Pentru sintagmele coordonate s-a spus că nu se acordă conform trăsăturilor de tip CONCORD, ci trăsăturilor de tip INDEX[8]. Astfel se explică asimetria dintre *Ordonanța a fost ucisă, Soția sa a fost ucisă* şi *Ordonanța şi soția sa au fost uciși/*ucise* (cele două substantive de genul feminin coordonate impun adjectivului acordul la masculin, deoarece unul dintre ele are referent feminin; însă aceleaşi substantive luate individual impun adjectivului acordul la feminin).

În limba română, posibilitățile de acord ale demonstrativului determinant sunt foarte limitate: sunt respinse atât acordul de tip INDEX (referențial, semantic) – **aceşti băiat şi fată* – cât şi acordul cu cel mai apropiat conjunct (*aceşti băieți şi fată*).

În limba engleză, structurile de tip *acest băiat şi fată* sunt posibile (*this boy and girl*, *apud* Holloway King, Dalrymple 2004). Acest lucru duce la analiza conform căreia în *This boy and girl are (/*is) eating pizza* valoarea trăsăturii de număr CONCORD este singular, în timp ce valoarea trăsăturii de număr INDEX este plural, după cum reiese din acordul predicativ (*apud* Holloway King, Dalrymple 2004:70–71).

Voi presupune că imposibilitatea acordului la singular în română derivă din valoarea de integrator enunțiativ a determinantului: având o funcție de ancorare referențială, numărul său trebuie să reflecte numărul referenților. De aceea, pentru lectura noncolectivă este respins acordul la singular (el fiind posibil pentru lectura cu un referent). Pe de altă parte, este respins şi acordul la plural (**aceşti băiat şi fată*[9]), pentru că determinantul se acordă întotdeauna potrivit trăsăturilor formale ale substantivului (CONCORD), nu potrivit trăsăturilor sale referențiale (INDEX)

[8] Cf. Wechsler, Zlatić 2000, Farkas, Zec 2005.
[9] Exemplele similare din engleză sunt agramaticale: **these boy and girl.*

BDD-A595 © 2009 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:56:55 UTC)

(ex. **o manechin* vs *un manechin*). Prin urmare, un acord la plural al determinantului demonstrativ trebuie să fie legitimat formal de toți termenii coordonați la numărul plural. În cazul concordanței de gen dintre fiecare termen coordonat şi demonstrativ par să existe aceleaşi restricții, de vreme ce unii vorbitori simt că în *aceşti munți şi văi* demonstrativul se referă doar la primul termen coordonat. Spre deosebire de engleză, unde demonstrativul (antepus) poate să aibă o anumită valoare a trăsăturii de număr CONCORD (singular în *this boy and girl*) şi altă valoare a trăsăturii de număr INDEX (plural în exemplul menționat anterior), în română valorile celor două tipuri de trăsături de număr trebuie să coincidă. Singularul (**acest băiat şi fată*) este respins din cauza nepotrivirii cu trăsătura INDEX (plural). Pluralul este respins pentru că sintagma coordonată nu are trăsătura de CONCORD plural, obținută prin „compunerea" trăsăturilor nominalelor componente. Sintagma coordonată *băiat şi fată* nu are trăsătura CONCORD (formală) de număr plural, aşa cum are un substantiv la plural, semn că două substantive coordonate au alte proprietăți sintactice decât un substantiv (ceea ce rezultă din coordonarea a două nominale nu se comportă ca un nominal mai mare).

În ceea ce priveşte acordul în gen, exemple ca **aceste fete şi băieți* sunt respinse, deoarece femininul plural nu se poate referi la referenți de sex masculin, la animate. În plus, trăsătura de gen a demonstrativului şi cea a primului termen coordonat trebuie să coincidă:

(22) **aceşti fete şi băieți* (vs acordul predicativ: *Aceştia sunt fetele şi băieții despre care ți-am vorbit*).

La inanimate, acordul în gen se poate face în funcție de genul termenului mai apropiat (exemplele din (7)).

Demonstrativul postpus, modificator, se combină cu sintagma coordonată după ce substantivele coordonate s-au combinat cu determinantul potrivit (*băiatul şi fata* + *aceştia*). Din acest motiv, substantivele fiind deja introduse referențial în discurs, demonstrativul se poate acorda referențial, pe baza trăsăturii INDEX, la plural, indiferent de numărul conjuncților. Tot pe baza trăsăturilor de tip INDEX se acordă demonstrativul în poziție predicativă. Acest acord, de tip referențial, al demonstrativului postpus pledează în favoarea interpretării sale ca un pronume, nu ca un adjectiv (vezi şi similiaritatea cu formele pronominale, având particula finală *-a*).

Este discutabil dacă sintagma coordonată are trăsături de tip CONCORD, la fel ca un grup nominal, sau dacă este lipsită de acest set de trăsături, avându-le doar pe cele de tip INDEX. În engleză, prezența trăsăturilor CONCORD este susținută de exemple ca *this/a boy and girl.* În română, imposibilitatea acordului la singular

BDD-A595 © 2009 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:56:55 UTC)

a determinantului demonstrativ sau nehotărât (**acest preşedinte şi premier, *un preşedinte şi premier*) arată că la nivelul sintagmei coordonate nu sunt preluate trăsăturile formale ale termenilor săi[10].

BIBLIOGRAFIE

GALR	=	Valeria Guțu Romalo (coord.), *Gramatica limbii române*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005.
Avram 2001	=	Mioara Avram, *Gramatica pentru toți*, ediția a III-a, Bucureşti, Humanitas, 2001.
Borsley 2005	=	Robert D. Borsley, *Against ConjP*, în „Lingua", 115, p. 461–482.
Cinque, Giusti 1995	=	Gugliemo Cinque, Giuliana Giusti, *Advances in Roumanian Linguistics*, Amsterdam, John Benjamins, 1995.
Farkas 1990	=	Donka F. Farkas, *Two Cases of Underspecification in Morphology*, în „Linguistic Inquiry", 21, p. 539–550.
Farkas, Zec 1995	=	Donka F. Farkas, Draga Zec, *Agreement and Pronominal Reference,* în Cinque, Giusti (1995), p. 83–102.
Holloway King, Tracy, Mary Dalrymple, 2004	=	*Determiner agreement and noun conjunction*, în „Journal of Linguistics", 40, p. 69–104.
Wechsler, Zlatić 2000	=	Stephen Wechsler, Larisa Zlatić, *A theory of agreement and its application to Serbo-Croatian,* în „Language", 76, p. 799–832.

DEMONSTRATIVE AGREEMENT AND NOUN CONJUNCTION

(Abstract)

In Romanian, the demonstrative can occur before the noun (being a determiner) or after the noun (when it is analysed as a modifier). I analyse the patterns of agreement when the controler of agreement is represented by coordinated nouns. This difference in word order and syntactic status of the demonstrative triggers different patterns of agreement: as a determiner, the demonstrative requires both nouns to be plural (unlike in English, where examples like *this boy and girl* are possible). With the postnominal demonstrative, we do not find this restriction regarding the numer of the conjuncts. When the conjuncts have different genders, resolution rules apply. However, many exemples with conflicting genders are not very acceptable. I explain the different patterns of agreement using the concepts of CONCORD and INDEX. The determiner demonstrative (prenominal) agrees according to the CONCORD of the controller, and requires both conjuncts to be plural. The postnominal determiner agrees according to the INDEX of the conjuncts (and this is an argument in favor of the hypothesis that the postnominal demonstrative is actually a pronoun, not an adjective).

Cuvinte-cheie: acord, coordonare, demonstrativ, determinant, modificator, gen.

Keywords: agreement, coordination, demonstrative, determiner, modifier, gender.

Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti"
Bucureşti, Calea 13 Septembrie, nr. 13

[10] Am folosit cuvântul *sintagmă* deoarece nu există un consens în privința statutului de grup sintactic al sintagmei coordonate, în sens generativ (cf. Borsley 2005).

BDD-A595 © 2009 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 17:56:55 UTC)